

Nieuw Haags Peil 22 februari 2011

Door een combinatie van redenen verliezen de drie partijen die betrokken zijn bij de regering deze week ieder 1 zetel in de peiling voor de Tweede Kamer. Terwijl de verschuivingen tot nu toe vooral binnen de rechter- of linkervleugel zelf plaatsvonden zien we nu dat deze 3 zetels een oversteek maken naar de oppositie. PvdA, SP en D66 stijgen ieder 1 zetel.

Eenzijds komt dat omdat de groep die zegt nu niet te weten waarop te stemmen bij VVD, PVV en CDA wat groter is geworden en bij de oppositiepartijen wat minder groot. Anderzijds zien we wat meer overgangen van VVD naar D66 en van PVV naar SP.

Op een aantal inhoudelijke punten heeft de regering de afgelopen tijd in de richting van de kiezers niet al te veel gescoord. Zo is er geen groot enthousiasme voor de missie naar Kunduz, is men niet al te gelukkig met de aanpak van het onderwijs en zijn er behoorlijk wat mensen eens met de kritiek van Wilders op het nog niet uitvoeren van de toezeggingen uit het gedoogakkoord door Opstelten en Teeven.

Hoewel men doorgaans wel enthousiast is over Rutte als premier lijkt het ontbreken van hem bij de debatten (en het wel deelnemen van het tweede echelon van VVD, CDA en PVV bij de debatten) de licht negatieve trend te versterken. Daarbij zijn er veel linkse kiezers die, ondanks Rutte, niet willen overstappen naar de VVD, omdat zij de relatie van die partij met de PVV niet appreciëren.

Peiling van politieke voorkeur Tweede Kamer

<i>in zetels Tweede Kamer</i>	TK2010	15-2 2011	22-2 2011	Versch. vorige week	Versch. 2e Kamer
VVD	31	34	33	-1	2
PVV	24	29	28	-1	4
CDA	21	16	15	-1	-6
VVD+PVV+CDA	76	79	76	-3	
PvdA	30	23	24	1	-6
SP	15	17	18	1	3
D66	10	12	13	1	3
Groen Links	10	7	7		-3
ChristenUnie	5	5	5		
SGP	2	2	2		
Partij voor de Dieren	2	3	3		1
50Plus	0	2	2		2
Totaal	150	150	150		

06+J47

Op dit moment lijkt de opkomst op 2 maart a.s. 2 a 3% lager te worden dan 4 jaar geleden. Maar dat kan de komende week nog wat verbeteren. Wel zien we voor het eerst dat de VVD, CDA en PVV samen op 37 zetels uitkomen, 1 minder dan een meerderheid. (Dat komt met name doordat 50Plus en de provinciale partijen op 3 zetels lijken uit te komen. Als die partijen niet meededen zouden VVD, CDA en PVV nu samen wel op 38 zetels staan.

Cruciaal voor de vraag of de drie partijen samen een meerderheid krijgen zal zijn in welke mate de partijen erin slagen hun eigen kiezers te mobiliseren om wel naar de stembus te komen. Op het onderwerp "opkomst" wordt onderin de tabel nog verder ingegaan.

Prognose Eerste Kamer uitslag per 22-2-2011

<i>in zetels Eerste Kamer</i>	Huidige 1e Kamer	Prog- nose
VVD	14	16
PVV		12
CDA	21	9
VVD+PVV+CDA	35	37
PvdA	14	12
SP	12	7
D66	2	6
Groen Links	4	4
ChristenUnie	4	3
SGP	2	2
Partij voor de Dieren	1	1
50Plus	0	2
Provinciale Partijen	1	1
Totaal	75	75

Ten aanzien van de meerderheidsvraag is het van belang de uitslag te bekijken van de provinciale statenverkiezingen van 2007, waaraan de PVV niet meedeed.

CDA en VVD haalden in 2007 43,1%. Op basis van de zetelverdeling bij de Provinciale Staten werd de Eerste Kamer gekozen. Dit resulteerde in 35 senatoren van deze twee partijen.

Hoewel het niet precies te berekenen is (omdat het op een indirecte manier vanuit de Provincies gebeurt) kan gesteld worden dat als VVD, CDA en PVV samen 48% halen, zij in de Eerste Kamer 38 zetels zullen krijgen. Dat is 5% meer dan CDA en VVD 4 jaar geleden haalden.

Het is zeker dat het CDA fors in de Provinciale Staten zal verliezen. Om die 38 zetels in de Eerste Kamer te halen dienen VVD en PVV samen dat verlies te compenseren plus de aangegeven 5%. Dus als het CDA 12% verliest (ongeveer uitkomt op de uitslag van de Tweede Kamerverkiezingen 2010) dan dienen VVD en PVV samen 12+5% =17% te winnen. De PVV heeft bij de Tweede Kamerverkiezingen bijna 16% gehaald. Dus als die partij ongeveer die uitslag zou halen dan dient de VVD ruim 1% te winnen ten opzichte van de Tweede Kamerverkiezingen 2010. Als de PVV meer dan 16% haalt dan hoeft de VVD die 1% niet te winnen.

Als alle kiezers van de Tweede Kamerverkiezingen 2010 nu zouden opkomen dan kunnen VVD en PVV alleen samen dat verlies van het CDA +5% compenseren als er een positieve instroom is van kiezers van de andere partijen naar VVD, PVV en CDA. Maar dat is op dit moment niet het geval. Er is juist een lichte uitstroom te zien.

De opkomst zal echter beduidend lager zijn dan de Tweede Kamerverkiezingen 2010 (circa 30% minder) en dan kunnen VVD, PVV en CDA alleen die 48% halen (hetgeen 38 zetels betekent) als zij beter hun kiezers kunnen mobiliseren om op te komen dan de kiezers van de oppositie.

Via onderzoek is het moeilijk direct te bepalen wie zullen gaan opkomen en wat de opkomst wordt. Mensen zeggen vaker dat ze zullen opkomen dan dat ze dat in werkelijkheid doen. Wel is de ervaring dat de volgende groepen meer opkomen dan anderen: ouderen en mensen die hoger opgeleid zijn. Daarnaast zijn kiezers van de SGP degenen die altijd voor het overgrote deel opkomen bij welke verkiezing dan ook. De onderstaande tabellen laten zien hoe de verschillende partijen op dit moment het doen bij de verschillende subgroepen. De verschillen zijn groot. Zo doet het CDA het veel beter bij de 65+ dan bij de rest en doet de PVV het veel beter bij de lagere opleiding dan de hogere opleiding. Mede op basis daarvan kan ingeschat worden dat het CDA een voordeel zal hebben van de lage opkomst en de PVV een nadeel. In beide gevallen betekent het dat de uitslag dichter naar die van de Tweede Kamerverkiezingen zal trekken dan de huidige peiling is. Dus de PVV staat nu op 18% bij de peiling voor de Tweede Kamerverkiezingen (heeft bijna 16% gehaald op 9 juni 2010). En het CDA staat nu op 10% bij de peiling voor de Tweede Kamerverkiezingen (heeft bijna 14% gehaald op 9 juni 2010).

Sleutelvraag op 2 maart zal dus worden of de drie regeringspartijen hun kiezers beter kunnen mobiliseren dan de oppositie, waarbij de opkomst van de PVV-kiezers de doorslaggevende factor lijkt te worden. Als de PVV erin slaagt om minimaal 2% te winnen ten opzichte van de Tweede Kamerverkiezingen, dus als de PVV-ers een gemiddelde opkomst tonen, dan worden de 38 zetels bij de Eerste Kamer binnengehaald. Zitten ze daar duidelijk onder dan dient het CDA ongeveer op de uitslag van de Tweede Kamerverkiezingen uit te komen om te zorgen dat de drie regeringspartijen op 38 zetels in de Eerste Kamer uitkomen.

	Allen	Opleiding			Inkomen			Leeftijd		
		Hoog	Midden	Laag	Hoog	Midden	Laag	<35	35-65	>65
VVD	21%	23%	23%	16%	35%	19%	11%	21%	22%	20%
CDA	10%	14%	10%	7%	13%	10%	7%	8%	9%	22%
PVV	19%	10%	18%	29%	13%	24%	19%	16%	20%	19%
CDA+VVD+PVV	50%	47%	51%	52%	61%	53%	37%	45%	51%	61%
PvdA	15%	16%	15%	14%	12%	15%	17%	12%	17%	15%
SP	12%	7%	11%	17%	4%	12%	18%	11%	14%	8%
D66	8%	12%	8%	4%	10%	7%	9%	11%	7%	4%
GrLinks	5%	9%	5%	2%	4%	4%	8%	10%	5%	2%
Overigen	10%	9%	10%	11%	9%	9%	11%	11%	6%	10%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%